

Asia: VN/1972/2020

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston koulutuspoliittiseksi selonteoksi**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **Yleiset selontekoa koskevat kommentit**

Selonteossa huomioidaan hyvin koulutuksen ja tutkimuksen merkitys suomalaisen yhteiskunnan uudistumisessa ja hyvinvoinnissa. VTT:n näkemyksen mukaan selonteon termistössä tulisi huomioida vahvemmin myös tutkimukseen olennaisesti liittyvät kehittämis- ja innovaatiotoiminta. TKI-toiminta on kokonaisuus, jossa eri osa-alueet ovat riippuvaisia toinen toisistaan.

#### **Kommentit lukuun 2. Visio/tavoitetila – koulutus ja tutkimus kohti 2040-lukua**

-

#### **Kommentit lukuun 3.1 Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus**

-

#### **Kommentit lukuun 3.2 Toinen aste**

-

#### **Kommentit lukuun 3.3 Korkeakoulut**

VTT:n vaikuttavuus perustuu erinomaiseen tutkimukselliseen ja teknologiseen osaamiseen sekä työskentelyyn vaativien sekä globaalien haasteiden ja asiakkaiden kanssa. Hallituksen Talent Boost tavoitteet ovat erittäin tärkeitä VTT:lle. Luodakseen vaikuttavuutta tieteellisellä ja teknologisella erinomaisuudella VTT:n tulee voida houkuttaa palvelukseensa parhaat osaajat. Käytännössä tämä tarkoittaa myös eri tieteenalojen ulkomaalaisten osaajien saamista Suomeen työskentelemään sekä toimimista yhdessä VTT:n kotimaisten ja ulkomaisten asiakas- ja kumppaniorganisaatioiden kanssa.

Näemme, että tasa-arvo koulutuksessa on parantunut huomioiden nykyään paremmin myös kansainväliset opiskelijat. Suomalaisissa korkeakouluissa opiskelevat kansainväliset opiskelijat löytävät VTT:n, mutta näemme myös edelleen työntäjän kannalta puutteita ulkomaalaisten opiskelijoiden integroimisessa työelämään ml. työmarkkinatuntemuksen osalta. Suomen

menestyksen kannalta olisi tärkeää, että opiskelijayhteistyötä yritysten kanssa tiivistettäisiin erityisesti kansainvälisten opiskelijoiden työllistymiseksi Suomeen.

Ulkomaisten opiskelijoiden ja osaajien puolisoiden hyödyntämättä jättäminen on resurssien alihyödyntämistä, mutta työnantajien on usein haasteellista tavoittaa näitä resursseja. Näemme myös yhtenä tärkeänä Talent Boost toimenä vahvistaa puolisoiden ja Suomessa opiskelevien työllistymistä Suomen houkuttelevuuden lisäämiseksi. Hyvät työllistymismahdollisuudet lisäävät edelleen Suomen houkuttelevuutta korkeakoulutuksen ja tutkimuksen osalta.

Tuemme tavoitetta, että yhteiskunnan ja työelämän tarvitsemien osaajien rekrytointi Suomeen tapahtuisi entistä systemaattisemmin ja useammin erityisesti juuri korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kautta. Näemme edelleen riskinä, mikäli Suomen kiinnostavuuden nostamista työmarkkinana ei tehdä yhdessä kaikkien tarpeellisten toimijoiden kanssa (ministeriöt, kaupungit, työnantajat ja korkeakoulu), että koulutusperäisen maahanmuuton edut jäävät saavuttamatta, jos kotoutuminen suomalaiseen yhteiskuntaan ei onnistu.

#### **Kommentit lukuun 3.4 Tiede ja tutkittu tieto**

VTT yhtyy selonteon näkemykseen siitä, että kansallisessa TKI-tiekartassa on hyvät tavoitteet TKI-ympäristön kehittämisestä. TKI-tiekartan toimeenpano on varmistettava, ja se vaatii myös pitkäjänteistä rahoitusta tiekartassa esitetyille toimille. VTT haluaa kiinnittää myös erityistä huomiota selonteossakin käsiteltyihin tutkimusinfrastruktuureihin ja testiympäristöihin. TKI-toiminnassa ajantasaiset infrastruktuurit ovat entistä merkityksellisempiä ja niihin tulisi panostaa nykyistä voimakkaammin ja strategisemmin.

#### **Kommentit lukuun 3.5 Vapaa sivistystyö**

-

#### **Kommentit lukuun 3.6 Jatkuva oppiminen – työuran aikainen oppiminen**

VTT:n näkemyksen mukaan jatkuva työssäoppiminen on tärkeä osa ammattitaidon ylläpitoa, jota tarvitaan entistä nopeammassa syklissä. Koemme että on hyvä, että erilaisia joustavampia mahdollisuuksia työssäkäyvien ammattitaidon kehittämiseen ja päivittämiseen tarjotaan. Tutkintojen osia modulaarisesti tarvitaan entistä joustavammin eri koulutustasoilta.

#### **Kommentit lukuun 3.7 Opetus-, ohjaus- ja muu henkilöstö**

-

#### **Kommentit lukuun 3.8 Taide- ja kulttuurikasvatus ja -opetus ja taiteen perusopetus**

-

#### **Kommentit lukuun 3.9 Opintotuki**

-

#### **Kommentit lukuun 3.10 Ruotsinkielisen koulutuksen tilanne, tavoitteet ja toimenpiteet**

-

**Kommentit lukuun 3.11 Maahanmuuttajataustaisten oppiminen ja oppimispolut**

-

**Kommentit lukuun 4. Koulutus- ja tutkimusjärjestelmän tilannekuva ja keskeiset muutostekijät.  
Pyydämme tarvittaessa kirjaamaan vain tiiviin yleisen lausunnon luvusta ja yksityiskohtaisesti vain tärkeimmät kommentoitavat tai mahdollisesti puuttuvat asiat**

-

Lagerström Iris  
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy